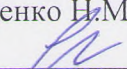

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут державного управління
Кафедра місцевого самоврядування та регіонального розвитку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“31” серпня 2021 року

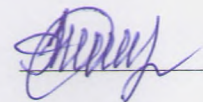
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Розробник

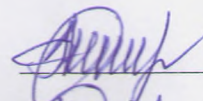
Штирьов О.М.

Завідувач кафедри місцевого

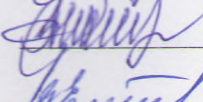
самоврядування та регіонального розвитку

Штирьов О.М.

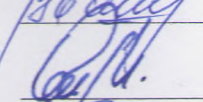
Гарант освітньої програми

Штирьов О. М

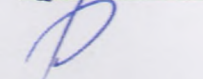
Директор ІДУ

Ємельянов В.М.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Соціальна та гуманітарна політика
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціалізація (якщо є)	
Освітня програма	«Адміністративний менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс навчання	2
Навчальний рік	2021/2022
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	3 семестр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кред. /90 год.
Структура курсу: <ul style="list-style-type: none"> – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів 	Лек. – 15 Сем. – 15
	С/р – 60
Відсоток аудиторного навантаження	33%
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	
Форма підсумкового контролю	іспит

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»:

Реалізація освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» пов'язана з наданням їм комплексу знань та умінь, які містяться у нормативній навчальній дисципліні «Соціальна та гуманітарна політика».

Мета дисципліни

- формування теоретичних знань та практичних навичок щодо гуманітарної і соціальної політики та можливостей впровадження їх в діяльність державного службовця для створення умов щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян.

Основні завдання дисципліни:

- знати основні концепції походження соціальної та гуманітарної політики, сутність поняття соціальна політика й гуманітарна політика, їх становлення і розвиток у політичній думці України, основні ознаки й інститути, нормативно-правове регулювання соціальної і гуманітарної політики в Україні; особливості формування сімейної політики; складові системи соціального захисту в Україні; сучасні тенденції розвитку, моделі та концепції соціальної політики в європейських державах; особливості здійснення державної політики в таких сферах, як культура, охорона здоров'я, освіта, забезпечення відпочинку і туризму;
- визначати пріоритетні напрями соціальної і гуманітарної політики в Україні з метою дотримання прав і законних інтересів громадян; уміти аналізувати соціальні процеси, сучасні тенденції розвитку соціальної політики демократичних держав і оцінювати можливості використання іноземного досвіду в Україні; забезпечувати використання принципу соціальної справедливості у державно-службових відносинах; використовувати в практичній діяльності державного службовця основні методи реалізації соціальної політики держави.

Предмет дисципліни:

сукупність політичних знань, що охоплюють суспільно-політичні процеси в суспільстві та державі, взаємозв'язок між ними та розвиток відносин, демократичні перетворення та формування громадянського суспільства як основи правової держави, становлення і розвиток соціальної та гуманітарної політики в Україні, політичні закономірності, закони й принципи формування і функціонування влади і політичних систем, механізми взаємодії суб'єктів і об'єктів політики.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних і семінарських занять, а також самостійної роботи та індивідуальних занять.

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності) на національному рівні та рівні країн ЄС.
Фахові компетентності (ФК)	ФК05. Здатність до аналізування та оцінювання соціальних процесів, розгляду суспільних явищ в конкретних історичних умовах та здійснення професійної діяльності.

ФК 08. Здатність використовувати етичні та поведінкові стандарти на робочому місці.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН 10. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 18. Демонструвати навички обґрунтування власного твердження щодо дієвих способів, методів, публічного адміністрування в умовах неповної інформації на засадах академічної доброчесності.

3. Програма навчальної дисципліни II курс

№ п/п	Тема	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1.	Тема 1. Сутність і зміст соціальної політики	2	2	4
2.	Тема 2. Історичні аспекти формування соціальної політики	2	2	4
3.	Тема 3. Моделі соціальної політики	2	2	4
4.	Тема 4. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах	2	2	4
5.	Тема 5. Особливості реформування соціальної політики в Україні	2	2	4
6.	Тема 6. Сімейна політика як важлива складова соціальної політики держави	2	2	4
7.	Тема 7. Система соціального захисту в Україні	2	2	4
8.	Тема 8. Зміст, принципи та основні напрямки гуманітарної політики	1	1	4
9.	Тема 9. Культурна політика та особливості її формування в Україні			4
10.	Тема 10. Пріоритети розвитку освіти в Україні та вимоги Болонського процесу			4
11.	Тема 11. Державна політика у сфері охорони здоров'я в Україні			4
12.	Тема 12. Політика у сфері туризму та особливості її формування в Україні.			4
13.	Тема 13. Перспективи розвитку соціальної політики і соціального захисту в Україні.			4
14.	Тема 14. Взаємовплив соціальної політики і соціальної роботи.			4
15.	Тема 15. Етнічні спільноти та релігійні конфесії в державній гуманітарній політиці.			4
	Всього за курсом	15	15	60

4.Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

II курс

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Сутність і зміст соціальної політики Визначення соціальної політики, її об'єкт та суб'єкт. Напрями, завдання та принципи соціальної політики. Соціальна держава та роль соціальної політики у її формуванні.
2	Тема 2. Історичні аспекти формування соціальної політики Витоки соціальної політики у XVI- п.пол. XIX ст. Еволюція соціальної політики в др. пол. XIX-п.пол. XX ст. Формування концепції соціальної держави у 50-60-х рр XX ст., криза 70-х рр. та її подолання.
3	Тема 3. Моделі соціальної політики Значення класифікацій соціальної політики. Консервативна модель соціальної політики. Ліберальна соціальна політика. Соціал-демократична та соціалістична моделі соціальної політики. Інші класифікації моделей соціальної політики.
4	Тема 4. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах Вплив глобалізації на формування соціальної політики. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.
5	Тема 5. Особливості реформування соціальної політики в Україні Створення нормативно-правової бази соціальної політики. Проблеми в реалізації соціальної політики та шляхи їх вирішення.
6	Тема 6. Сімейна політика як важлива складова соціальної політики держави Понятійно-категоріальний апарат державної сімейної політики. Принципи та напрями державної сімейної політики в Україні
7	Тема 7. Система соціального захисту в Україні Підходи до поняття «соціальний захист». Основні складові системи соціального захисту. Організаційна структура соціального захисту.
8	Тема 8. Зміст, принципи та основні напрямки гуманітарної політики Визначення та зміст та гуманітарної політики. Принципи гуманітарної політики

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять II курс

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Сутність і зміст соціальної політики Визначення соціальної політики, її об'єкт та суб'єкт. Напрями, завдання та принципи соціальної політики. Соціальна держава та роль соціальної політики у її формуванні.
2	Тема 2. Історичні аспекти формування соціальної політики Витоки соціальної політики у XVI- п.пол. XIX ст. Еволюція соціальної політики в др. пол. XIX-п.пол. XX ст. Формування концепції соціальної держави у 50-60-х рр XX ст., криза 70-х рр. та її подолання.
3	Тема 3. Моделі соціальної політики Значення класифікацій соціальної політики. Консервативна модель соціальної політики. Ліберальна соціальна політика. Соціал-демократична та соціалістична моделі соціальної політики. Інші класифікації моделей соціальної політики.
4	Тема 4. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах Вплив глобалізації на формування соціальної політики. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.
5	Тема 5. Особливості реформування соціальної політики в Україні Створення нормативно-правової бази соціальної політики. Проблеми в реалізації соціальної політики та шляхи їх вирішення.
6	Тема 6. Сімейна політика як важлива складова соціальної політики держави Понятійно-категоріальний апарат державної сімейної політики. Принципи та напрями державної сімейної політики в Україні
7	Тема 7. Система соціального захисту в Україні Підходи до поняття «соціальний захист». Основні складові системи соціального захисту. Організаційна структура соціального захисту.
8	Тема 8. Зміст, принципи та основні напрями гуманітарної політики Визначення та зміст та гуманітарної політики. Принципи гуманітарної політики

4.3. Завдання для самостійної роботи

II курс

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Відповідь на семінарському занятті – це активна участь у обговоренні всіх питань, що виносяться на семінар, підкріплення доповіді цитатами та посиланнями на літературу. Вільне володіння матеріалом доповіді, що дозволяє задавати та відповідати на питання по темі.

Творчо-пошукова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певної тематики, що здійснюється поза навчальним процесом.

Домашня контрольна робота - це необхідна складова частина самостійного опанування студентами курсу «Соціальна та гуманітарна політика». Ця робота має бути результатом самостійного опрацювання рекомендованої літератури.

Теми творчо-пошукової роботи

1. Система соціального захисту в Україні.
2. Моделі держав загального добробуту та соціальної політики.
3. Соціальна політика і основні напрямки її здійснення.
4. Державна політика у сфері фізичної культури і спорту в Україні.
5. Болонський процес та модернізація вищої освіти в Україні.
6. Тенденції формування політики в туристичній сфері та можливості використання зарубіжного досвіду в Україні
7. Соціальна політика як частина загальнодержавної політики.
8. Соціальне партнерство як шлях до ефективної економіки і соціальної стабільності.
9. Громадські організації як суб'єкти соціальної політики.
10. Соціальні нормативи як основа соціального захисту.
11. Принципи та напрями державної сімейної політики в Україні.
12. Вплив демографічних факторів на формування сімейної політики в Європейському Союзі.
13. Державна політика у сфері розвитку культури в Україні.
14. Сутність і зміст державної сімейної політики.
15. Державне управління в сфері охорони здоров'я в Україні.
16. Історичні традиції розвитку благодійності в Україні
17. Глобалізація та її вплив на культурну сферу.
18. Вплив ідеологічних факторів на формування соціальної політики
19. Державна політика в галузі туризму і відпочинку в Україні
20. Соціал-демократична модель соціальної політики.
21. Консервативна модель соціальної політики.
22. Історія розвитку соціальної політики країн Західної Європи у XIX-XX ст.
23. Феномен “шведської моделі соціалізму” та його історичне значення
24. Шведська модель соціальної політики: переваги та недоліки.
25. Радянський досвід здійснення соціальної політики
26. Реформування пенсійної системи в Україні.
27. Соціальні права та соціальні гарантії в Україні.
28. Державна політика у сфері релігійного життя в Україні.
29. Нормативно-правова та інституційна база соціального захисту в Україні
30. Основні завдання та напрямки реформування освіти в Україні.
31. Пріоритети державної політики в галузі науки в Україні.
32. Сучасні проблеми соціального захисту і шляхи їх розв'язання.
33. Глобалізаційні аспекти еволюції соціальної політики на сучасному етапі.

34. Соціальна політика як засіб системного забезпечення демократичних реформ.
35. Функції та компетенція органів Європейського Союзу у сфері соціальної політики.
36. Ідея справедливості як інструмент соціальної політики.
37. Система органів державного управління в сфері соціального захисту.
38. Правове забезпечення соціального захисту безробітних в Україні
39. Правове регулювання відносин в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
40. Основні вектори Болонського процесу і Україна.
41. Правові проблеми пенсійного забезпечення в Україні.
42. Правові питання соціального партнерства в Україні.
43. Формування традицій допомоги нужденним в Київській Русі.
44. Соціальна діяльність князя Володимира. Роль братств у здійсненні релігійно-благодійних заходів.
45. Особливості гуманітарного розвитку України в умовах суспільної трансформації.
46. Основні шляхи реформування гуманітарної сфери в українському суспільстві.
47. Шляхи утвердження сталого людського розвитку в Україні.
48. Сутність, мета та завдання гуманітарної політики в Україні в сучасних умовах.
49. Глобалізація і перспективи гуманітарного розвитку України: соціологічний контекст.
50. Соціально-економічні та політичні передумови формування та реалізації сучасної гуманітарної політики України.
51. Роль і місце гуманітарної сфери в забезпеченні життєдіяльності людини і суспільства.
52. Тенденції сучасного гуманітарного розвитку України.
53. Законодавче забезпечення культурної політики в Україні.
54. Світові тенденції здійснення культурної політики: досвід для України.
55. Культурна політика в контексті європейської стратегії України.
56. Регіональний вимір культурної політики.
57. Міжнародні організації та формування культурної політики в Україні.
58. Правові засади регулювання культурного розвитку.
59. Культурна політика як проблема сучасного соціокультурного процесу.
60. Державна політика України в науковій і науково-технічній сфері.
61. Освіта в структурі державної гуманітарної політики.
62. Удосконалення державного управління вищою освітою в Україні.
63. Сучасний етап і тенденції розвитку національної системи освіти в Україні.
64. Право на культурну ідентичність і культурна політика держави в багатоетнічному суспільстві.
65. Пріоритети та цілі гуманітарної політики щодо розвитку і застосування мов в Україні.
66. Сутність, мета та особливості здійснення соціально-демографічної політики в умовах демографічної кризи.
67. Запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування в Україні.
68. Державне управління туристичною галуззю України.
69. Фізична культура і спорт як об'єкт державного управління.
70. Вплив глобалізації на формування соціальної політики.

ТЕМИ ДОМАШНІХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Домашня контрольна робота – це необхідна складова частина самостійного опанування студентами курсу. Ця робота має бути результатом **самостійного** опрацювання першоджерел та літератури.

Текст домашньої контрольної роботи повинен бути авторським. У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело контрольна робота повертається студенту і перевірятися викладачем не буде.

Вимоги до оформлення ДКР:

- до виконання домашньої контрольної роботи студент повинен приступати тільки після вивчення чинного законодавства, рекомендованої літератури;
- літературними джерелами можуть бути **законодавчі акти, підручники, навчальні посібники, монографії, журнальні та газетні статті, матеріали з практичної діяльності державних органів;**
- робота виконується **в окремому зошиті або на окремих аркушах (формат А4);**
- обсяг роботи не повинен перевищувати 10 сторінок формату А4.
- текст може бути написаний **від руки** чорними або синіми чорнилами (пастою) (в тому числі графіки і таблиці) **або набрані на комп'ютері через 1,5 інтервали**, розбірливо, акуратно, грамотно, не допускаючи скорочень (крім загальноприйнятих);
- в кінці роботи повинен бути наведений **список використаної літератури** за правилами оформлення;
- студент вказує **дату виконання роботи, свої прізвище і ставить підпис.**

ДКР містить 5 завдань різної складності. Кожен студент отримує особистий варіант ДКР. Передбачається **обов'язковий захист домашньої контрольної роботи** студентом. За результатами захисту і на підставі перевірки тексту роботи викладачем виставляється оцінка.

Варіанти домашньої контрольної роботи

Вимоги до написання КР:

1. Обсяг контрольної роботи становить 20-25 сторінок. У ній розкриваються питання з основних розділів курсу.
2. Контрольна робота виконується на окремих аркушах формату А4. На титульному листі наводиться її назва, дисципліна, курс, шифр групи, повністю прізвище, ім'я і по батькові. На другій сторінці вказується варіант завдання. Текст може бути написаний від руки, або надрукований через 1,5 інтервали (Times New Roman), розмір шрифту – 14.
3. Кожен пункт завдання викладається стисло, змістовно і відображає сутність сформульованого питання. Текст може містити схеми, малюнки, графіки.
4. У кінці наводиться список використаної літератури, оформлений за правилами. Ставиться дата і особистий підпис виконавця.

Варіант 1.

1. Завдання соціальної політики.
2. Основні шляхи вдосконалення соціальної політики в Україні.
3. Соціальне законодавство О. Бісмарка.
4. Принципи сучасної культурної політики.
5. Основні проблеми розвитку туристичної сфери в Україні та шляхи їх вирішення.

Варіант 2.

1. Визначення соціальної політики, її об'єкт та суб'єкт.
2. Реформи в сфері соціальної політики в країнах Західної Європи середини ХХ ст.
3. Розвиток науки як пріоритет державної політики.
4. Принципи соціальної політики.

5. Законодавча база в сфері пенсійного страхування в Україні.

Варіант 3.

1. Соціальна політика як частина загальнодержавної політики.
2. Визначення та складові системи соціального захисту в Україні.
3. Зміст пенсійної реформи в Україні.
4. Структура соціальної політики.
5. Еволюція соціальної політики в др.пол. XIX – п.пол. XX ст.

Варіант 4.

1. Принципи гуманітарної політики.
2. Визначення прожиткового мінімуму.
3. Основні засади здійснення державної політики у сфері релігійного життя.
4. Класифікації моделей соціальної політики.
5. Вплив глобалізації на формування соціальної політики.

Варіант 5.

1. Визначення гуманітарної політики.
2. Конституційне закріплення пріоритетів соціальної політики в Україні.
3. Міжнародні стандарти рівня життя.
4. Основні тенденції розвитку соціальної політики в сучасному світі.
5. Основні риси соціал-демократичної концепції соціальної політики.

Варіант 6.

1. Основні риси «ліберальної» соціальної політики.
2. Закон про соціальний захист Франкліна Рузвельта.
3. Суб'єкти та об'єкти гуманітарної політики.
4. Культурна політика та її роль в духовному житті суспільства.
5. Конституційне закріплення пріоритетів релігійної політики в Україні

Варіант 7.

1. Головні напрямки гуманітарної політики.
2. Соціалістична модель соціальної політики.
3. Принцип багатоманітності в гуманітарній політиці.
4. Сучасні тенденції розвитку соціальної політики в демократичних країнах.
5. Визначення та сутність соціальної держави.

Варіант 8.

1. Об'єкт та суб'єкт соціальної політики.
2. Визначення та сутність індексу людського розвитку.
3. Нормативне регулювання туризму та фізичної культури в Україні.
4. Конституційне закріплення пріоритетів державної політики в сфері охорони здоров'я в Україні.
5. Основні риси «консервативної» соціальної політики.

Варіант 9.

1. Основні риси соціал-демократичної моделі соціальної політики.
2. Визначення соціальної політики.
3. Державні соціальні гарантії в Україні.
4. Групи документів, що визначають державну соціальну політику та її реалізацію (на прикладі України).
5. Призначення прожиткового мінімуму.

Варіант 10.

1. Органи законодавчої та виконавчої влади, які формують засади, напрями розвитку соціальної політики в Україні.

2. Зміст та підходи до «шведського соціалізму».
3. Державне соціальне страхування: поняття та законодавча база.
4. Міжнародні документи в сфері соціальної політики, що ратифіковані Україною.
5. Державні соціальні стандарти в Україні.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Використання проектору; методичних матеріалів та посібників в електронній формі; використання платформи Moodle. Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає також:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорні конспекти лекцій;
- методичні матеріали до виконання самостійної та індивідуальної роботи;
- законодавчі та методичні матеріали;
- підручники і навчальні посібники.

5. Підсумковий контроль
Питання до іспиту з навчальної дисципліни
«Соціальна та гуманітарна політика»

1. Закон про соціальний захист Франкліна Рузвельта
2. Еволюція соціальної політики в др.пол. XIX – п.пол. XX ст.
3. Криза «держави добробуту» 70-х рр. XX ст. та її подолання
4. Формування духовності в Київській Русі
5. Історичні традиції розвитку благодійності в Україні
6. Формування соціальної політики Європейського Союзу
7. Нормативно-правові засади формування соціальної політики в Україні
8. Групи документів, що визначають державну соціальну політику та її реалізацію (на прикладі України)
9. Сімейна політика в Україні та її правова основа
10. Конституційне закріплення пріоритетів гуманітарної політики в Україні
11. Позитивні і негативні риси законодавства в сфері соціальної політики, напрямки вдосконалення
12. Бідність як соціально-економічне явище і особливості в Україні
13. Міжнародні стандарти рівня життя. Індекс людського розвитку
14. Визначення та зміст гуманітарної політики
15. Сутнісні риси гуманізму
16. Суб'єкти та об'єкти гуманітарної політики.
17. Національна система освіти в Україні
18. Зміст та основні завдання Болонського процесу
19. Напрямки реформування вищої освіти України з огляду на Болонський процес
20. Основні засади здійснення державної політики у сфері релігійного життя
21. Головні пріоритети та складнощі релігійної політики в Україні
22. Історичні аспекти формування релігійної політики в Україні
23. Основні тенденції розвитку мовної політики в сучасному світі
24. Історичні аспекти державної мовної політики в Україні
25. Пріоритети та проблеми розвитку мовної політики в Україні
26. Основні проблеми розвитку туристичної сфери в Україні та шляхи їх вирішення
27. Нормативне регулювання туризму та фізичної культури в Україні
28. Розвиток науки як пріоритет державної політики
29. Зміст та пріоритети державної політики в сфері науки в Україні
30. Індекс людського розвитку країни.
31. Інструменти соціальної політики.
32. Базовий соціальний стандарт та сфера його використання.
33. Соціальний діалог та партнерство як форма організації соціальної політики.
34. Напрямки соціального захисту вразливих категорій.
35. Сутність та значення соціального захисту.
36. Туристична сфера в Україні і можливості її розвитку.
37. Принципи культурної політики
38. Принципи політики в сфері науки та освіти
39. Глобалізація культурної сфери
40. Трансформація соціал-демократичної моделі соціальної політики.
41. Регіональний вимір культурної політики.
42. Правові засади регулювання культурного розвитку.

43. Сучасний етап і тенденції розвитку національної системи освіти в Україні.
44. Визначення та складові системи соціального захисту в Україні.
45. Принцип багатоманітності в гуманітарній політиці.
46. Основні риси соціал-демократичної моделі соціальної політики.
47. Органи законодавчої та виконавчої влади, які формують засади, напрями розвитку соціальної політики в Україні.
48. Державне соціальне страхування: поняття та законодавча база.
49. Державні соціальні стандарти в Україні.
50. Проблеми в реалізації соціальної політики в Україні.
51. Окресліть основні проблеми реформування пенсійної системи в Україні та засоби їх вирішення.
52. Соціальна політика як частина загальнодержавної політики.
53. Консервативна модель соціальної політики.
54. Соціальна політика як засіб системного забезпечення демократичних реформ.
55. Правові питання соціального партнерства в Україні.
56. Тенденції сучасного гуманітарного розвитку України.
57. Законодавче забезпечення культурної політики в Україні.
58. Культурна політика як проблема сучасного соціокультурного процесу.
59. Міжнародні організації та формування культурної політики в Україні.
60. Пріоритети та цілі гуманітарної політики щодо розвитку і застосування мов в Україні.

**Приклад білету до іспиту
(20 балів x 2 питання = 40 балів)**

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 28 – Публічне управління та адміністрування
Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Навчальна дисципліна – **СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ

1. Суб'єкти та об'єкти гуманітарної політики.
2. Зміст та основні завдання Болонського процесу

*Затверджено на засіданні кафедри місцевого самоврядування та регіонального розвитку
Протокол №2 від «31» серпня 2021 року*

Завідувач кафедри, доцент

Штиршов О.М.

Упорядник, доцент кафедри

Штиршов О.М.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Графік контрольних заходів та рейтингова шкала оцінювання

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання творчо-пошукової роботи; виконання самостійної роботи (презентації); виконання домашньої контрольної роботи; усні відповіді на семінарських заняттях; Іспит.

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, надання відповідей біля дошки, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Підсумковий контроль з дисципліни «Соціальна та гуманітарна політика» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в семестрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання для денної форми:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
II курс			
Опитування на сем. заняттях	3	8	27
Виконання самостійної (творчо-пошукової) роботи	5	1	5
Виконання завдання самостійної роботи (презентація)	13	1	13
Виконання домашньої контрольної роботи	15	1	15
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього			100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Опитування на семінарах включає в себе: опитування по будь-якому питанню, винесеному на семінарське заняття (за вибором викладача) відповідь на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповідей інших студентів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), вирішення ситуаційних завдань з необхідною аргументацією та посиланням на законодавство. Максимальна кількість балів може бути виставлена студентам, підготовленим до відповідей на усі питання теми. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння довіязати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови.

Доповнення здійснюється студентом по темі семінару після основної відповіді по питанню винесеному на семінарське заняття. Метою доповнення є більш повне розкриття питання, винесеного на семінарське заняття, або висвітлення різноманітних наукових, практичних, правозастосовних аспектів даного питання

Вирішення практичних завдань здійснюється в вигляді розв'язанні задачі по темі семінару, які надані викладачем студентам на попередньому семінарі. Студент самостійно, опрацьовуючи вдома матеріал до семінару, вирішує задачу з належним аргументування та посилання на відповідні норми законодавства. На семінарі студент усно доповідає вирішення

задачі. При не повній відповіді або невірній, в розв'язанні задачі допомагають інші студенти з відповідним оцінюванням їх відповідей або участі в обговоренні.

Наукова доповідь готується з обов'язковим розглядом дискусійного в науці питання з викладенням власної точки зору на дану проблему, яка підтверджується належними аргументами. Теми доповідей студенти обирають самостійно. Головна умова – це новизна та проблематика. Обсяг доповіді не повинен перевищувати 10 сторінок. Доповідь висвітлюється перед аудиторією 5 хвилин. Студент повинен відповідати на запитання.

Денна форма

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали опитування на семінарських заняттях (3 бали x 8 занять = 27 балів)			
Критерії оцінювання		3 бали	
	<ul style="list-style-type: none"> • студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. 	3	
	<ul style="list-style-type: none"> • студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. 	2	
	<ul style="list-style-type: none"> • студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. 	1	
	<ul style="list-style-type: none"> • студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. 	0	
2. Самостійна робота студентів (СРС) (Творчо пошукова робота)			
Критерії оцінювання		5 балів	
	<ul style="list-style-type: none"> • робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі 	5	
	<ul style="list-style-type: none"> • робота виконана та захищена з незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій 	4	
	<ul style="list-style-type: none"> • робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена 	3	
	<ul style="list-style-type: none"> • робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій 	2	
	<ul style="list-style-type: none"> • робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій 	0-1	
3. Самостійна робота студентів (СРС) Презентація (13 балів x 1 робота = 13 балів)			

Критерії оцінювання	13 балів
• робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	12-13
• робота виконана та захищена з незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	9-11
• робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	6-8
• робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-5
• робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
4. Самостійна робота студентів (СРС) Домашня контрольна робота (15 балів x 1 робота = 15 балів)	
Критерії оцінювання	15 балів
• робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	13-15
• робота виконана та захищена з незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	10-12
• робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	7-9
• робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	4-6
• робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-3
5. Іспит з дисципліни (20 балів x 2 питання)	
Критерії оцінювання	
Іспит з дисципліни містить питання згідно навчальної програми. Студент відповідає на два питання.	40 балів

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Європейська соціальна хартія (Переглянута): Міжнародний документ від 03.05.1996 № ETS № 163. Ратифікована ВРУ від 14.09.2006 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. - № 51
2. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К.: Велес, 2012.
3. Основи законодавства про культуру: Закон України від 14 лютого 1992р. // Відомості Верховної Ради. – 1992. - № 21. – Ст. 294
4. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.98 // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 23. – Ст. 378.
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон від 19.11.1992. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
6. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 // Відомості Верховної Ради України. – 2002, № 20. – Ст. 134.
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 // Відомості Верховної Ради. – 2000. - № 48. – Ст. 983
8. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.92 // Голос України. – 1992. – 16 груд. – С. 10-13.
9. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 // Урядовий кур'єр. – 2000. – 19 грудня. – С.11.
10. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000// Урядовий кур'єр. – 2000. – 6 липня. – С.10.
11. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 19. – Орієнтир. – С.1-7.
12. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.08.05 // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 52. – Ст. 2693.
13. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.03 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 49-50, 51. – Ст. 1552.
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 22. – Ст. 3708.
1. Про затвердження Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 р.: Постанова від 27 грудня 2006 р. № 1849 Електронний ресурс Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1849-2006-%D0%BF>
15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)
16. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (зі змінами та доповненнями)
17. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.03 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 47-48. – Ст. 1504.
18. Про освіту: Закон України від 23.05.1991 // Відомості Верховної Ради України. – 1991, № 34. – Ст. 451.
19. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.05 // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 26. – Ст. 1108.
20. Про першочергові заходи щодо збагачення та розвитку культури і духовності українського суспільства: Указ Президента від 24.11.2005 № 1647/2005
21. Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини: Закон України від 06.03.2008 // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 16. – Ст. 153.

22. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.03 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 45. – Ст. 1458

Підручники, методичні та дидактичні матеріали

23. Соціальна та гуманітарна політика: Навчальний посібник / Штиршов О.М., Дерєга В.В. – Миколаїв: Вид-во: Ємельянова Т.В., 2020. – 204 с.
24. Гладун З.С. Державна політика охорони здоров'я в Україні (адміністративно-правові проблеми формування і реалізації): Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 460 с.
25. Глобальна соціальна політика: Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту / Б. Дікон, М. Халс, П. Стабс; пер. з англ. – К.: Основи, 1999. – 346 с.
26. Горілий А. Історія соціальної роботи в Україні. – Тернопіль, 2001. – 67 с.
27. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. – К., 2002.
28. Гуманітарна політика Української держави в новітній період: Монографія / За ред. С.І. Здіорука– К.: НІСД, 2006. – 403 с.
29. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ.упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – 2011. – 692 с.
30. Семигіна Т. Соціальна політика у глобальному вимірі. – К.: Унів. вид-во “Пульсари”, 2013. – 252 с.
31. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи. – К.: Фенікс, 2012. – 400 с.
32. Туленков М.В. Соціальна політика в Україні: шляхи формування та реалізації: Навч.-метод.розробка. К.: ІПК ДСЗУ, 2007. – 34 с.
33. Штиршов О.М., Верба С.М. Державна регіональна політика в Україні: аналіз розвитку. Ефективна економіка №1 (2023) DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.1.29>